

СДРУЖЕНИЕ ЗА ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИ ПРАКТИКИ
проект "Граждани и експерти за прилагане на
зелените закони"
+359 885989593, sip.bulgaria@gmail.com,
www.zelenizakoni.com

Нужен ли е браншовият сектор в земеделието на държавата или за кого са тридесетте сребърника

ЛЕГИТИМАЦИЯ НА ПОЛИТИКИТЕ ИЛИ ПУБЛИЧЕН ДЕБАТ ЗА МАСИТЕ

През последните седмици се заговори изключително активно и сериозно за ролята на неправителствените организации или още граждански организации, за тяхната роля, в съвременното общество и значението им в диалога с институциите, партиите, сродните им организации и властимащите на деня. Конституцията в чл. 44(1) е записала правото на гражданите да могат да се сдружават, за да могат те да участват пълноценно в обществения живот. Неправителственият сектор е основна движеща сила на гражданското общество. Гражданските организации имат цели и ценности, които служат на гражданите и им дават възможност да допринесат за общественото развитие, но също така и за защита на гражданските права и законни интереси, дори ако трябва да се противопоставят на институции, политически партии и фирми. Тяхното съществуване е в самата същност на демокрацията.

Тук трябва да направим и уточнението, че ще разгледаме единствено представителността на НПО в сектор Селско стопанство.

За да бъдем максимално точни ще трябва да уточним, че големият брой организации в сектора са браншови сдружения, които в голямата си част са организации в частна полза предвид защита интересите на техните членове. От другата страна стоят отново членски сдружения, но регистрирани в обществена полза, предвид факта, че защитават не толкова частния интерес и интересите на физическия субект, а публичните такива за организацията.

Това обаче, което се наблюдава в последните години, е изключително йезуитски похват от страна на управляващите и то най-вече от страна на парламентарно представените политически сили. В какво се *Проектът "Граждани и експерти за прилагане на зелените закони", се изпълнява с финансовата подкрепа на Исландия, Лихтенщайн и Норвегия по линия на Финансовия механизъм на ЕИП. Основната цел на проекта е чрез повишаване на ангажираността на гражданите с околната среда и участието им при формулирането на политики да постигнем балансирано развитие и устойчиво използване на природните ресурси.*

Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Фонд Активни граждани България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Сдружение за изследователски практики и при никакви обстоятелства не може да се приема, че той отразява официалното становище на Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство и Оператора на Фонд Активни граждани България.

<https://www.activecitizensfund.bg>

Iceland
Liechtenstein
Norway

**Active
citizens fund**

СДРУЖЕНИЕ ЗА ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИ ПРАКТИКИ
проект "Граждани и експерти за прилагане на
зелените закони"
+359 885989593, sip.bulgaria@gmail.com,
www.zelenizakoni.com

изявява този подход. От една страна се демонстрира демократичност и диалогичност с организацията от отрасъл Селско стопанство, а от друга страна се създават всякакви пречки за да се сведе диалогът до кръг от близки до властта, удобни и конюнктурни организации, а от друга страна да се имитира диалог имащ за цел легитимация на процеса по съгласуване и да се отчете прозрачността на процеса пред обществото и европейските институции. Примерите за това са редица и като илюстрация можем да посочим следният пример: Забраната и недопускането на поликултурните стопанства в животновъдството. В момента тече и работна група и съгласуване на наредба 44 относно Наредба № 44 от 2006 г. за ветеринарномедицинските изисквания към животновъдните обекти. Поканени са определена група браншови организации по неясно какви критерии избрани, всички обаче са представители на индустриалното свинево̀дство, за да вземат решение относно промени свързани с мерки за биосигурност, както на големите обекти така и на малките семейни ферми. Да, но представители на малките там няма и така финансовото лоби на големите ще натовари с допълнителни разходи малките и след 5 години няма да има нито малки фермери, нито малки стопанства, нито хора по селата...

Разбира се от изключителна важност е НПО, разполагащи с експертен и организационен капацитет да се възползват от предоставената законова възможност и упражняват правото да отправят предложения, становища, експертни оценки и др. до държавните органи, включително в рамките на процеса по изработване и обсъждане на нормативни актове.

Включването на НПО и граждани в процеса на изработване на нормативни актове е предпоставка за осъществяване на принципите за откритост и съгласуваност на нормотворческия процес, заложен в ЗНА. Също така, законът предвижда задължение преди внасянето на проект на нормативен акт за издаване или приемане от компетентния орган, съставителят на проекта да го публикува на интернет страницата на съответната институция заедно с мотивите, като на заинтересованите лица се предоставя най-малко 14-дневен срок за предложения и становища по проекта (чл. 26, ал. 2 ЗНА).

Проектът "Граждани и експерти за прилагане на зелените закони", се изпълнява с финансовата подкрепа на Исландия, Лихтенщайн и Норвегия по линия на Финансовия механизъм на ЕИП. Основната цел на проекта е чрез повишаване на ангажираността на гражданите с околната среда и участието им при формулирането на политики да постигнем балансирано развитие и устойчиво използване на природните ресурси.

Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Фонд Активни граждани България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Сдружение за изследователски практики и при никакви обстоятелства не може да се приема, че той отразява официалното становище на Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство и Оператора на Фонд Активни граждани България.

<https://www.activecitizensfund.bg>

Но изпълнението на тези предпоставки за откритост и съгласуваност трябва да се извършва при максимално внимание и спазване на определени оправдани и приложими правила, защото формализирането им и затварянето на процеса на гражданско включване в системата от неизпълними условия за съжаление води до разграждане на НПО сектора и заменянето му с псевдо такъв. Държавата трябва преди всичко да е наясно с чувствителността на субектите опериращи в сферата на нестопанската дейност. И когато говорим за чувствителност нямаме предвид само финансовата, но и организационната и идейна такава. НПО сектора защитава преди всичко идеи, концепции, направление за развитие, защитава права и интереси. НПО сектора няма ресурса и механизмите на търговските субекти за защита и дистанция от административната система. НПО сектора има нужда от и трябва да работи с административната система.

Особено чувствително това се вижда по отношение на организациите в НПО сектора в земеделието, който твърдим има свои специфични страни, като:

- В по-голямата си част НПО организациите в сектора има характеристика на браншови организации. Т.е. те обединяват определена група икономически субекти постигнали помежду си съгласие за съвместна защита на своите права и законни интереси. Косвено структурната стабилност на браншовите организации оказва влияние върху стабилността и саморегулацията на пазара. Практиката показва, че сектори без силни и устойчиви браншови структури са подложени на по-силно негативно влияние, не са гъвкави по отношение на промени в икономическия климат и често губят пазарни позиции. Обратно силните браншови структури имат механизъм за ранно огласяване и превенция срещу нежелани промени на пазара и в регулаторната среда, благодарение на което успяват да опазват ефективно интересите на своите членове. По този начин НПО организациите в сектор Земеделие наблюдават и се включват в динамиката на пазара и без преувеличени представляват вътрешен регулаторен механизъм дори бихме казали основен елемент от имунната система на конкретния бранш.
- Поради изключително неегализираната структура в сектор Земеделие браншовите организации се отличават с изключителна неравномерност и неравнопоставеност по отношение на ресурса и възможностите за лобиране и въздействие. Като правило в сектор Земеделие говорим за силни и слаби

Проектът "Граждани и експерти за прилагане на зелените закони", се изпълнява с финансовата подкрепа на Исландия, Лихтенщайн и Норвегия по линия на Финансовия механизъм на ЕИП. Основната цел на проекта е чрез повишаване на ангажираността на гражданите с околната среда и участието им при формулирането на политики да постигнем балансирано развитие и устойчиво използване на природните ресурси.

Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Фонд Активни граждани България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Сдружение за изследователски практики и при никакви обстоятелства не може да се приема, че той отразява официалното становище на Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство и Оператора на Фонд Активни граждани България.

организации, като често т.н. слаби организации отговарят за слаби сектори. Казано обобщено структурата на НПО сектора в Земеделието е силно повлияна от модела на структурата на сектор Земеделие. И докато по отношение на грешките в структурата на бранша държавата е склонна да признае грешен подход и е склонна да вземе мерки под формата на определяне на приоритетни за подпомагане отрасли, то по отношение на НПО сектора като че остава сляпа за целенасочено поддържаната среда на неравномерност. Много често достъпа на „слабите организации“ до информация и участие при формиране на политиките е силно затруднен поради въвеждането на правила за достъп възможни само за големи и устойчиви организации. Много често гласа на малките структури остава нечул поради о-слабите механизми за лобиране. Твърдим, че при създадена от държавата среда на неравномерност в представянето последната е длъжна да положи усилия за намаляване на разликите в НПО сектора като използва своите административни механизми за това. Наивно е твърдението, че НПО сектора трябва да се саморегулира и че насърчаването на сдружаването е дело на самите сдружаващи се. Вижда се че това не е възможно в създадената среда на административно регулиране силно повлияна от интересите на по-големи и пазарно установени сектори.

- За разлика от всички други сектори сдружаването в Земеделието е въпрос на оцеляване. Създаването на неблагоприятни условия за развитието на НПО сектора в Земеделието практически лишава сектора от основен механизъм за оцеляване.

Затова считаме, че оцеляването на НПО организациите в сектор Земеделие е от изключителна важност за стабилността на сектора. Лесно е предаден браншовите структури за тридесет сребърника. Но дали някой е наясно с действителния размер на щетата..... Предстои да разберем.

Проектът “Граждани и експерти за прилагане на зелените закони,, се изпълнява с финансовата подкрепа на Исландия, Лихтенщайн и Норвегия по линия на Финансовия механизъм на ЕИП. Основната цел на проекта е чрез повишаване на ангажираността на гражданите с околната среда и участието им при формулирането на политики да постигнем балансирано развитие и устойчиво използване на природните ресурси.

Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Фонд Активни граждани България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Сдружение за изследователски практики и при никакви обстоятелства не може да се приема, че той отразява официалното становище на Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство и Оператора на Фонд Активни граждани България.